

عنوان مقاله:

اومانیسم به مثابه خوانشی از میراث بشری با نگاهی به اومانیسم اسلامی

محل انتشار:

فصلنامه جامعه پژوهی فرهنگی، دوره 14، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 27

نویسندگان:

رضا نصیری حامد - استادیار گروه علوم سیاسی دانشگاه تبریز، ایران

ناهید صفری - دانش آموخته کارشناسی ارشد اندیشه سیاسی در اسلام دانشگاه تبریز

خلاصه مقاله:

اومانیسم به مثابه یکی از ارکان دوران مدرن، با اصالت دادن به انسان و معمولا در تقابل با خدامحوری و حاکمیت الهی تعریف شده است. با این حال، یکی از وجوه مهم در تکوین و بسط معنای اومانیسم، تاکید آن بر بازخوانی میراث مکتوب بشری بوده که زمینه ساز علوم انسانی نوین گردیده و در عین حال برخلاف تلقی مرسوم، به خوانشی در موافقت و سازگاری با ادیان منجر شده است. این ترکیب تا حدودی نامانوس در بین متفکرانی از مسیحیت در دوران رنسانس طرح شده و در دوران معاصر از سوی افرادی در جهان اسلام همانند «علی شریعتی» برای بازخوانی میراث فکری دوران قبل ذیل عنوان اومانیسم اسلامی به کار گرفته شده است. مدعای نوشتار حاضر آن است که به رغم مخالفت برخی با امکان طرح ترکیبی از دینی همچون اسلام با ایدئولوژی ای همانند اومانیسم، ارائه این مفهوم در خدمت تلاش برای قرائت انتقادی سنت پیشین اسلامی با نگاهی به تجربه مشابه آن در مسیحیت مورد توجه قرار گرفته است. یافته های چنین مطالعه ای حاکی از آن است که وجه بارز اومانیسم دینی مخصوصا اسلامی، به جای تقابل ضددینی آن، مبتنی بر آنچه شریعتی «پالایش منابع فرهنگی» خوانده و نگاهی نقادانه به میراث گذشته استوار است.

کلمات کلیدی:

اومانیسم، آموزش، شریعتی، علوم انسانی، پالایش فرهنگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1777830>

